

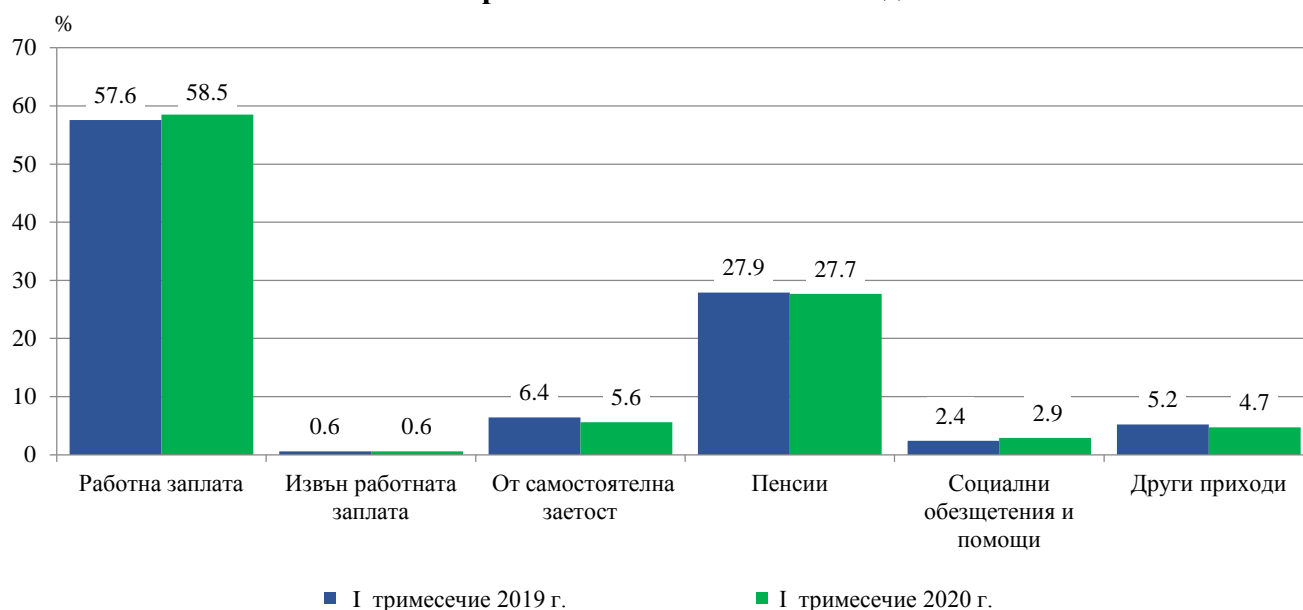
ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА ПРЕЗ ПЪРВОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2020 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

Общият доход средно на лице от домакинство през първото тримесечие на 2020 г. е 1 712 лв. и нараства с 12.7% спрямо същия период на 2019 година.

В структурата на общия доход с най-висок относителен дял е доходът от работна заплата (58.5%), следван от доходите от пенсии (27.7%) и от самостоятелна заетост (5.6%). Спрямо първото тримесечие на 2019 г. относителният дял на дохода от работна заплата се увеличава с 0.9 процентни пункта, а доходът от социални обезщетения и помощи - с 0.5 процентни пункта. Относителният дял на дохода от самостоятелна заетост намалява с 0.8 процентни пункта, а доходът от пенсии - с 0.2 процентни пункта.

Фиг. 1. Структура на общия доход на домакинство през първото тримесечие на 2019 и 2020 година

В номинално изражение през първото тримесечие на 2020 г. в сравнение със същото тримесечие на 2019 г. доходите средно на лице от домакинство по източници на доход се променят, както следва:

- Доходът от **работна заплата** нараства от 874 на 1 002 лв. (с 14.6%).
- Доходите от **пенсии** се увеличават от 424 на 473 лв. (с 11.6%).
- Доходът от **самостоятелна заетост** остава без промяна - 96 лева.
- Доходите от **социални обезщетения и помощи** нарастват от 35 на 50 лв. (с 42.2%).

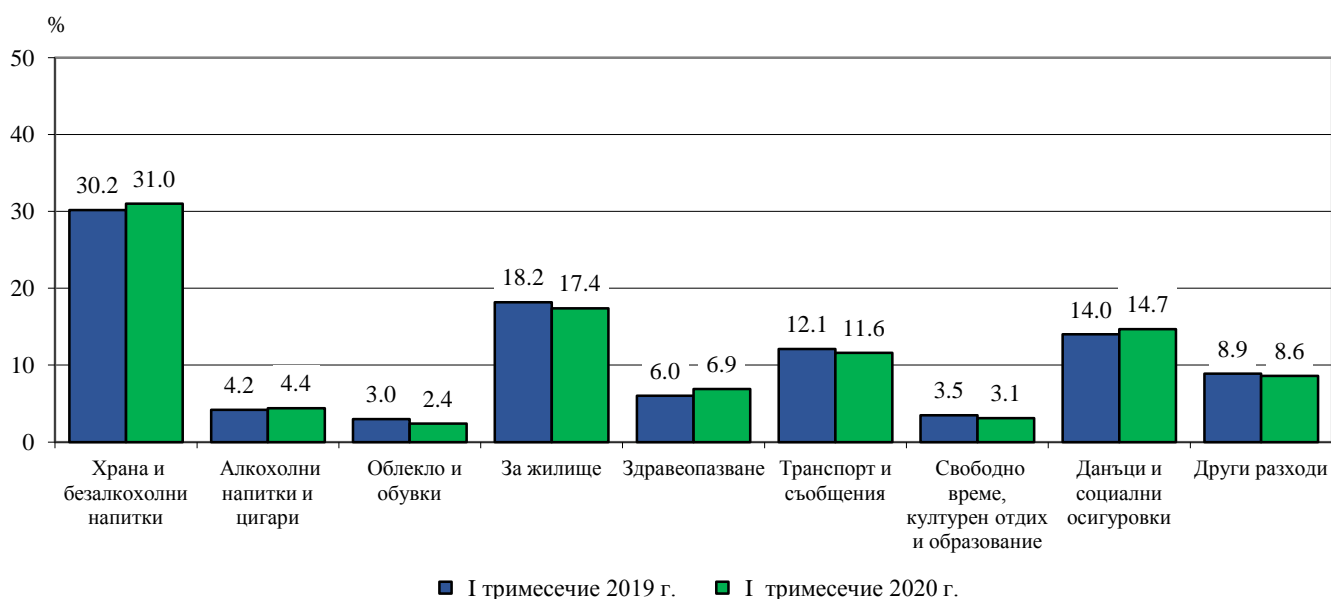
През първото тримесечие на 2020 г. относителният дял на **паричния доход** на домакинствата в общия доход е 99.5%, а делът на дохода от натура е 0.5%.

Разходи на домакинствата

Общият разход на лице от домакинство през първото тримесечие на 2020 г. е 1 486 лв. и се увеличава с 5.9% спрямо същото тримесечие на 2019 година.

В структурата на общия разход с най-голям относителен дял са разходите за храна и безалкохолни напитки (31.0%), следвани от разходите за жилище (17.4%), данъци и социални осигуровки (14.7%) и транспорт и съобщения (11.6%).

Фиг. 2. Структура на общия разход на домакинство през първото тримесечие на 2019 и 2020 година

Спрямо първото тримесечие на 2019 г. относителният дял на разходите за храна и безалкохолни напитки се увеличава с 0.8 процентни пункта, разходите за здравеопазване - с 0.9 процентни пункта, а разходите за данъци и социални осигуровки - с 0.7 процентни пункта. Относителният дял на разходите за жилище намаляват с 0.8 процентни пункта.

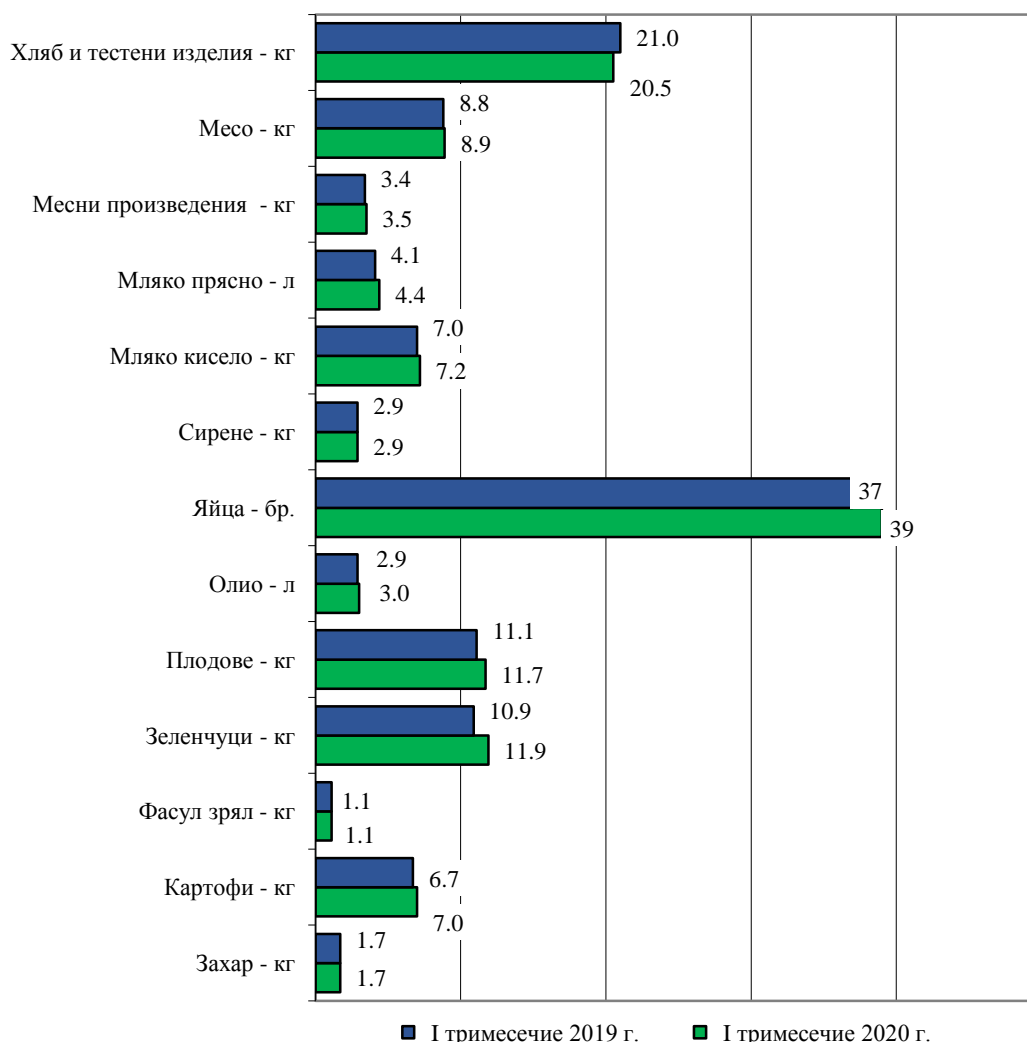
Като абсолютни стойности през първото тримесечие на 2020 г. в сравнение със същото тримесечие на 2019 г. видовете разходи средно на лице от домакинство се променят, както следва:

- Разходите за **храна и безалкохолни напитки** се увеличават от 423 на 461 лв. (с 9.0%).
- Разходите за **алкохолни напитки и цигари** нарастват от 59 на 65 лв. (с 11.6%).
- Разходите за **облекло и обувки** намаляват от 42 на 35 лв. (със 17.3%).
- Разходите за **жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане на дома)** нарастват от 255 на 258 лв. (с 1.3%).
- Разходите за **здравеопазване** се увеличават от 84 на 102 лв. (с 20.7%).
- Разходите за **транспорт и съобщения** нарастват от 170 на 172 лв. (с 1.0%).
- Разходите за **свободно време, културен отдих и образование** намаляват от 49 на 47 лв. (с 5.2%).
- Разходите за **данъци и социални осигуровки** се увеличават от 196 на 219 лв. (с 11.8%).

Потребление на домакинствата

Потреблението на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство през първото тримесечие на 2020 г. е без съществена промяна спрямо същото тримесечие на 2019 година. Увеличение се отчита в потреблението на зеленчуци от 10.9 на 11.9 кг, плодове от 11.1 на 11.7 кг, яйца - от 37 на 39 бр., прясно мляко от 4.1 на 4.4 кг, картофи от 6.7 на 7.0 килограма. Намалява консумацията на хляб и тестени изделия от 21.0 на 20.5 килограма. Без промяна остава потреблението на сирене, зрял фасул и захар.

Фиг. 3. Потребление на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство през първото тримесечие на 2019 и 2020 година

Методологични бележки

Данните са получени от **тримесечното** Наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно** и **годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярни или еднократни трансфери от други домакинства и продажби на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потреблението средно на лице от домакинство представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Подробна информация за Наблюдението на домакинските бюджети и резултатите от него са публикувани на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>) в рубриката „Доходи, разходи и потребление на домакинствата“ и в информационна система „Инфостат“.

Приложение

Таблица 1

Общ доход на домакинствата по източници на доходи за
първото тримесечие на 2019 и 2020 година

Източници	Първо тримесечие 2019			Първо тримесечие 2020		
	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.
Общ доход	100.0	3345.69	1518.57	100.0	3675.77	1711.90
<i>Брутен общ доход</i>	96.6	3233.32	1467.57	96.8	3557.42	1656.78
Работна заплата	57.6	1926.49	874.41	58.5	2151.23	1001.88
Извън работната заплата	0.6	21.41	9.72	0.6	22.44	10.45
От самостоятелна заетост	6.4	212.47	96.44	5.6	206.53	96.19
От собственост	0.2	6.45	2.93	0.4	14.80	6.89
Пенсии	27.9	934.31	424.07	27.7	1016.51	473.41
Обезщетения за безработни	0.4	11.92	5.41	0.3	10.69	4.98
Семейни добавки за деца	1.3	42.88	19.46	1.2	43.90	20.45
Други социални помощи	0.7	22.32	10.13	1.4	52.26	24.34
Регулярни трансфери от други домакинства	1.6	55.08	25.00	1.1	39.06	18.19
<i>Приходи от продажби</i>	0.2	6.57	2.98	0.1	3.91	1.82
<i>Други приходи</i>	3.2	105.80	48.02	3.1	114.44	53.30
Изтеглени спестявания	x	85.50	38.81	x	73.03	34.01
Заеми и кредити	x	12.34	5.60	x	26.85	12.50

Общ разход на домакинствата по групи разходи за
първото тримесечие на 2019 и 2020 година

Групи разходи	Първо тримесечие 2019			Първо тримесечие 2020		
	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.
Общ разход	100.0	3090.39	1402.69	100.0	3190.19	1485.76
<i>Потребителски общ разход</i>	<i>81.6</i>	<i>2522.92</i>	<i>1145.13</i>	<i>81.0</i>	<i>2583.84</i>	<i>1203.36</i>
Храна и безалкохолни напитки	30.2	931.80	422.93	31.0	990.12	461.13
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.2	129.08	58.59	4.4	140.36	65.37
Облекло и обувки	3.0	93.07	42.24	2.4	75.00	34.93
Жилища, вода, електроенергия и горива	14.2	438.46	199.01	13.8	440.77	205.28
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	4.0	123.11	55.88	3.6	113.60	52.91
Здравеопазване	6.0	186.09	84.46	6.9	218.92	101.96
Транспорт	7.6	236.27	107.24	6.9	219.13	102.05
Съобщения	4.5	138.51	62.87	4.7	149.81	69.77
Свободно време, културен отдих и образование	3.5	108.55	49.27	3.1	100.35	46.73
Разнообразни стоки и услуги	4.5	137.99	62.63	4.3	135.79	63.24
<i>Данъци</i>	<i>6.1</i>	<i>187.85</i>	<i>85.27</i>	<i>6.2</i>	<i>199.36</i>	<i>92.85</i>
<i>Социални осигуровки</i>	<i>7.9</i>	<i>242.98</i>	<i>110.29</i>	<i>8.5</i>	<i>270.22</i>	<i>125.85</i>
<i>Регулярни трансфери към други домакинства</i>	<i>1.2</i>	<i>38.30</i>	<i>17.39</i>	<i>1.2</i>	<i>37.53</i>	<i>17.48</i>
<i>Други разходи</i>	<i>3.2</i>	<i>98.32</i>	<i>44.63</i>	<i>3.1</i>	<i>99.24</i>	<i>46.22</i>
Влог	x	167.91	76.21	x	260.76	121.44
Изплатен дълг и даден заем	x	77.59	35.22	x	70.17	32.68